

Ліцей № 47 «Альтернатива»
Полтавської міської ради

Розробка уроку географії
на тему «Франція»
(10-й клас)

Підготувала і провела
учитель історії та
географії
Курилко Людмила
Володимирівна

Очікувані результати

Учні мають навчитися:

- називати основні показники, що визначають місце Франції у регіоні та світі, домінуючі складники первинного, вторинного, третинного секторів економіки;
- давати характеристику ЕГП країни, населення,
- пояснювати особливості спеціалізації с/г та розміщення основних регіонів промисловості;
- показувати на карті найбільші міста країни, промислові райони, транспортні вузли, райони туризму Франції.

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу, формування вмінь і навичок.

Обладнання: підручники, карта, дидактичний матеріал, презентація, техніка для демонстрації, відеоматеріали.

Перебіг уроку

I. Підготовчий етап.

1. Перевірка готовності класу до уроку.
2. Активізація пізнавальної діяльності учнів.

Географія – це предмет, який ви вивчаєте з 6 класу. А скажіть, а де ми можемо використати знання з географії? (під час подорожі, прогулянки до лісу, місцезнаходження того чи іншого об'єкта на карті міста).

Завдання. Прослухати мелодію і вказати про яку країну йтиме мова на сьогоднішньому уроці. («Під небом Парижу»).

II. Основний етап.

1. Оголошення теми, визначення навчальних цілей (очікуваних результатів) уроку; мотивація пізнавальної діяльності учнів.

Франція сприймається у світі як своєрідний еталон європейської культури і демократії. Такий імідж країни обумовлений тривалими зусиллями її видатних особистостей і народу утвердити ідеали свободи і рівності. Адже, девізом цієї країни є слова: «Свобода. Рівність. Братерство». З історії ви пам'ятаєте про Жанну д'Арк – національну героїню Франції, одну з головнокомандуючих французькими військами у Столітній війні, про таких просвітителів, як Вольтер, Жан Жак Руссо, Дідро, які виступали проти деспотизму, нерівності. Франція є своєрідним еталоном для України на шляху проведення соціально - економічних реформ.

2. Опрацювання нового навчального матеріалу. Формування та вдосконалення вмінь і навичок.

План

1. «Візитівка» країни. ЕГП.
2. Природні умови та ресурси.
3. Населення.
4. Характеристика секторів економіки. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Розповідь учителя. «Візитівка країни». (За слайдом презентації). Гімном країни є «Марсельеза».

Робота з картою. Завдання: показати країну і назвати країни, які межують з нею (Бельгія, Німеччина, Люксембург, Швейцарія, Монако, Італія, Андорра, Іспанія).

Розповідь учителя. Природні умови й ресурси Франції досить різноманітні, що обумовлено її фізико-географічним положенням і будовою поверхні. 3/4 її території розташовані нижче 500 м, є високі гори — Альпи та середньовисотні — Піреней. Середньорічна кількість опадів на більшій частині території країни становить 600-1000 мм, зимові температури позитивні, сніговий покрив зазвичай відсутній, річки не замерзають. Найбільші з них — Луара, Сена, Гаронна, Рона. Ліси займають 25 % території країни.

Завдання. Визначити, користуючись атласом, якими мінеральними ресурсами забезпечена Франція?

Франція небагата на мінеральні ресурси. Запаси кам'яного вугілля, зосереджені в основному в Лотарингії, запаси нафти й природного газу є невеликими. Обмеженість паливних ресурсів достатньою мірою компенсується значним гідропотенціалом гірських річок, особливо Рони та її альпійських притоків. Більш значні запаси уранових руд у Центральному масиві й

Бретані та залізних руд у Лотарингії. На півдні - у Провансі й Лангедоці - добувають боксити, а в Ельзасі й Лотарингії - калійну й кам'яну сіль.

Перевага рівнинних просторів із родючими окультуреними бурими лісовими й підзолистими ґрунтами в сполученні з помірним теплим і вологим морським кліматом сприятлива для розвитку сільського господарства. Багаті рекреаційні ресурси.

Розповідь учителя. Для демографічної ситуації Франції характерний перший тип відтворення населення. Природний приріст низький - 3 %. Наслідком цього є «старіння нації». Населення країни складають в основному французи (85 %). Національними меншинами є корсиканці, баски, ельзасці, бретонці, фламандці, що проживають на окраїнах. Значну кількість (понад 5,5 млн осіб) складають іммігранти — португальці, алжирці, марокканці та інші народи. Переважна кількість населення є християнами-католиками. Середня густота населення у гірських районах не досягає й 20 осіб/км², а в районах Парижа, Ліона та інших великих міст вона перевищує 300 осіб/км². Три чверті населення проживають у містах, головна форма міського розселення — агломерації, а для сільської місцевості - невеликі села й хутори. У 50 агломераціях проживає близько 60 % населення країни.

Завдання. Користуючись картою атласу, назвати найбільші міста Франції.

У столичній агломерації проживають 11,4 млн. жителів. Столицю з передмістями називають Великим Парижем. Сучасний Париж - одне з найбільших і найкрасивіших міст світу. Столиця Франції — центр наукового й культурного життя країни. Тут розміщені провідні науково-дослідні установи й вузи. У 60 музеях зібрано безліч художніх та історичних цінностей. Інші великі міста Франції - Ліон і Марсель - є центрами агломерацій із населенням 1,3 млн осіб кожне.

«Містом науки» називають технополіс Іль-де-Франс, який включає Париж і столичний регіон. У ньому розташовано 9 наукових і технологічних парків.

Розповідь учителя. Характеристика секторів економіки. На частку сільського господарства країни припадає лише 4% ВВП і 5 % економічно активного населення, воно дає 25 % продукції ЄС.

Запитання. А які чинники вплинули на розвиток с/г країни? (Рельєф, клімат).

Провідною галуззю є *тваринництво* (2/3 вартості аграрної продукції). За виробництвом м'яса й молока Франція входить у трійку основних виробників світу. Основну роль відіграють молочне скотарство, свинарство та птахівництво.

Вирощують зернові, картоплю, цукрові буряки, олійні (рапс, соняшник). Франція є найбільшим виробником і експортером цукру серед країн ЄС. Вирощують різноманітні овочі, фрукти і квіти, в тому числі для виготовлення парфумів. Важливу роль відіграє виноградарство. За збором винограду, виробництвом і експортом вина, споживанням його на душу населення Франція посідає друге місце у світі, лише трохи поступаючись Італії. Французькі вина вважаються найкращими у світі. (Показ відео).

Паливно-енергетична промисловість працює на імпортній нафті і природному газі та з використанням власного кам'яного вугілля. В електроенергетиці провідну роль відіграють атомні електростанції. За масштабами розвитку ядерної енергетики Франція поступається тільки США. У країні працюють більш ніж 50 енергоблоків АЕС, на яких щорічно виробляється понад 75 % усієї електроенергії.

На частку машинобудування припадає більш ніж 2/5 робітників і вартості промислової продукції. Дві найбільші в країні компанії — приватна «Пежо-Сітроєн» і державна «Рено» забезпечують відповідно 4 і 5 % світового виробництва легкових автомобілів. Французькі компанії посідають друге місце у світі (після Японії) з випуску енергетичного устаткування для електростанцій. Франція залишається потужною силою в ракетній промисловості Західної Європи. Головна особливість машинобудування в цілому - його висока концентрація у Великому Парижі.

Достатня сировинна база, високий рівень розвитку новітніх технологій, сучасна організація праці дозволили Франції стати одним зі світових лідерів із виробництва мінеральних добрив, синтетичного каучуку, пластмас, фармацевтичних засобів, парфумерії. Потужні нафтопереробні та нафтохімічні комбінати знаходяться в портах. У Великому Парижі зосереджені підприємства парфумерії, фармацевтики, тонкої хімії. Лореаль - L'Oreal. відома Christian Dior.

Металургія — одна з потужних галузей промисловості країни. В минулому чорна

металургія тяжіла до власних родовищ залізних руд та коксівного вугілля, нині вона зсувається в бік моря та працює на імпорتنій сировині. Основу потужної кольорової промисловості складає алюмінієва галузь, працює на власній сировині та орієнтується на джерела електроенергії.

Важливими галузями французької промисловості залишаються також *текстильна, швейна та харчова промисловість*.

Завдання. Користуючись картою атласу, назвати найбільш розвинені промислові райони країни та їхню спеціалізацію.

Розповідь учителя. За останні 20-30 років у промисловості зменшилася матеріаломісткість та енергоємність галузей обробної промисловості. Відбувається згортання деяких важливих старих галузей: виробництво сталі зменшилося на 1/3, випуск бавовняних і вовняних тканин — приблизно на 1/4.

Транспорт та зовнішньоекономічні зв'язки Франції.

У внутрішніх перевезеннях людей і вантажів перше місце посідає автомобільний транспорт. Франція посідає одне з перших місць у світі за забезпеченістю населення автомобілями (на 1000 жителів — 425 особистих автомобілів), густотою і якістю автомобільних доріг. Значну частину внутрішніх перевезень вантажів забезпечує залізничний і трубопровідний транспорт. Основним стрижнем водних шляхів є Сена, пов'язана мережею каналів з іншими річками країни.

Більша частина зовнішньоторговельних перевезень здійснюється морським транспортом. 3/4 морських перевезень іде через порти Марсель, Гавр, Дюнкерк і Руан.

Авіаційний транспорт має переважне значення для зовнішніх пасажироперевезень. Найбільшим центром є Париж, де діють аеропорти «Орлі», «Бурже» і «Шарль де Голль». Найбільшими торговими партнерами є країни ЄС, США, Японія. Держава експортує машини та обладнання, пластмаси, парфуми, сталь, прокат, алюміній, зерно, цукор, виноград, вина, сири, м'ясо. До Франції імпортується мінеральна сировина, ліс, деяка сільськогосподарська продукція (бавовник, кава, чай).

У середньому, щорічно країну відвідують понад 80 млн. туристів, що дає близько 2,8 % ВВП. (Відео про Париж).

III. Завершальний етап.

1. Систематизація, узагальнення вивченого на уроці. Контроль навчальних досягнень.

Вправа «Знайди помилку».

Текст. «Франція розташована у Південній Європі. Межує з 7 високорозвиненими країнами. Є другою за розмірами країною у Європі. Надра багаті на різноманітні корисні копалини. Особливо важливими є поклади залізної руди, бокситів, калійної солі, урану, нафти і газу. Провідні позиції в економіці посідає електроенергетика».

Робота в парах. Завдання. Пригадайте з уроків історії, зарубіжної літератури, мистецтва, природничих дисциплін видатних французів. Продовжіть переліки:

Державні діячі – Жанна Д'Арк, Наполеон Бонапарт,

Вчені – Луї Пастер, Гійом де Боплан, ...

Письменники – Мольєр, Віктор Гюго, ...

Художники – Клод Моне, Огюст Ренуар, ...

2. Підведення підсумків уроку.

Це високорозвинена приморська держава західної Європи. Візиткою сучасної Франції є комфортабельні автомобілі, надзвукові літаки, модні судна, парфуми, всесвітньовідомі марочні вина.

Рефлексія.

Метод «мікрофон». «На цьому уроці я дізнався/дізналася...»

Д/З – опрацювати параграф 8, пройти тестування.

